

Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2022

Yhteinen kirkkoneuvosto 30.03.2023 § 104
58/00.01.01/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

1. allekirjoittaa ja omasta puolestaan hyväksyä Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2022 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen.
2. antaa Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tilintarkastajille tarkastettavaksi.
3. merkitä seurakuntien toimintakertomukset tiedoksi.
4. valtuuttaa hallintojohtajan tekemään nyt allekirjoitettuun toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen tarvittaessa vähäisiä teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä.

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

1. vahvistaa Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä merkitä seurakuntien toimintakertomukset tiedoksi.
2. , että tilinpäätöksen osoittama ylijäämä, 471 474,78 euroa, kirjataan omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämä -tilille.

Käsittely

Hallintojohtaja Juha Silander esitteli asiaa.

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki kertoi, että toimintakertomusten rakennetta on uudistettu.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Selostus

Toiminta

Seurakuntayhtymän toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2022 esitetään liitteessä. Seurakuntien toimintakertomukset ovat omana liitteenään.

Vuosi 2022 oli kaksivuotisen strategiakauden ensimmäinen puolikas. Vuoden toimintaa ohjasivat kaksi keskeistä tavoitetta: 1) Kutsuva kontakti, kuunteleva kohtaaminen ja yhteen tuleminen sekä 2) yhteiskunnallista vastuun kantaminen antamalla tiloja, verkostot, osaamista ja resursseja hädänalaisten auttamiseen.

Vuoden 2022 alusta Rohkeasti yhdessä -työskentelyssä siirryttiin toimeenpanovaiheeseen, joka toteutettiin ohjelmamuodossa. Rohkeasti yhdessä -ohjelman visiona eli tavoitteena oli, että ”helsinkiläiset saavat kirkolta tukea hengelliseen elämäänsä ja tarvitsemansa palvelut kaikkialla kaupungissa mutkattomasti, diginä ja kasvotusten. Helsingin seurakunnat ovat elinvoimainen ja kasvava yhteisö. Rakenteelliset säästöratkaisut on toteutettu vastuullisesti, ajoissa

ja yhdessä sopien. Tekemisestä välittyä kristillisyyttä, rohkeutta ja yhteistyötä”. Tähän pyrittiin kaikkien ohjelmaan valitun noin 20 projektin kautta.

Ensimmäiset ohjelmaan kuuluvat, taloutta koskevat päätökset oli tehty vuoden 2021 lopussa. Ne jatkuivat heti vuoden 2022 alussa, jolloin yhteinen kirkkovaltuusto päätti 27.1. määrärahojen ja sisäisten vuokrien määräytymisperusteista vuosille 2023–2025. Vuoden 2022 aikana Rohkeasti yhdessä -ohjelmassa valmistui esimerkiksi Palveluiden kuvaus, arviointi ja ydinprosessien kehittäminen -projekti, jossa Helsingin seurakuntayhtymän ulkoiset ja sisäiset palvelut kerättiin omiin palvelukarttoihinsa. Palvelukartan myötä palveluista voi entistä paremmin viestiä helsinkiläisille. Palvelukartta mahdollistaa jatkossa myös sisäisen keskustelun siitä, mitä palveluja Helsingin seurakuntayhtymä haluaa helsinkiläisille tuottaa ja millä tavoin se kannattaa tehdä. Palveluiden kuvaus -projektin lisäksi vuonna 2022 Rohkeasti yhdessä -ohjelmasta valmistui Helsingin seurakuntayhtymän oman Alfa & Omega -projektimallin mukaisesti rakennettu projektisalkku, joka osaltaan tukee Helsingin seurakuntayhtymän strategista johtamista.

Rohkeasti yhdessä -ohjelma päättyi vuoden 2022 lopussa. Vuodesta 2023 eteenpäin Rohkeasti yhdessä -ohjelmasta jatkaa itsenäisinä neljä suurta, keskeisiin strategisiin kysymyksiin keskittyvää projektia: Sisäiset vuokrat ja seurakuntien määrärahat, Työnjako 2026, Ydin- ja tukipalvelut sekä Strategian mukaiset henkilöstöperiaatteet. Ne tukevat Kirkko Helsingissä -strategiaa ja vievät kohti Rohkeasti yhdessä -ohjelman visiota.

Muutosten konkreettiset vaikutukset alkoivat näkyä keväällä vuoden 2023 taloussuunnittelun yhteydessä. Esimerkiksi sisäisten vuokrien uudet määräytymisperusteet nostivat osassa seurakunnista huolta rahojen riittävydestä.

Kevään aikana kävi myös ilmeiseksi, että yhteisen kirkkovaltuuston edellisen vuoden lopussa päättämää ja yhteisiä palveluja koskeva noin 10,8 prosentin säästötarvetta ei pystytä saavuttamaan pelkästään ns. juustohöyläällä. Yhteinen kirkkoneuvosto päätti 7.4. yhteistoimintaneuvotteluiden aloittamisesta Helsingin seurakuntayhtymän yhteisissä palveluissa. Neuvottelut käytiin taloudellisten, tuotannollisten ja toiminnallisista muutoksista johtuvien syiden perusteilla. Yhteisten palveluiden säästötarpeeksi arvioitiin vuoteen 2025 mennessä on noin 4,8 miljoonaa euroa, josta noin 1,0 miljoonaa euroa pyrittäisiin toteuttamaan kustannussäästöin ja 300 000 euroa toimintatuottoja lisäämällä. Rakenteellisten ratkaisujen osuudeksi laskettiin 3,5 miljoonaa euroa. Työnantaja arvioi, että tuotannolliset, toiminnalliset ja taloudelliset muutokset voisivat johtaa enintään 90 työntekijän ja viranhaltijan palvelussuhteen päättämiseen.

Työnantajan ja henkilöstön edustajien väliset YT-neuvottelut käynnistyivät 26.4. ja kuudesta neuvottelukerrasta viimeinen pidettiin juhannuksen alla 22.6. Neuvottelujen pohjalta yhteinen kirkkoneuvosto päätti 8.9. lähes 30 toimenpidekokonaisuudesta säästöjen ja uusien tuottojen aikaan saamiseksi. Säästöpäätökset nojasivat viiteen periaatteeseen: Osa säästöistä saadaan karsimalla tehtäviä, joita muut voivat hoitaa tai rahoittaa; Helsinkiläisille ja pääkaupunkiseudun asukkaille kohdennetut palvelut ovat ensisijaisia; Seurakuntalaisten osaamista ja mielenkiintoa hyödynnetään aiempaa enemmän; Sisäisillä rahansiirroilla haetaan ohjausvaikutusta; Kirkkoa käsitellään jatkossa aiempaa enemmän kokonaisuutena taloudessa ja organisoitumisessa.

Päätösten seurauksena yhteensä noin 300 työntekijän tehtävänkuvassa, organisaatioyksikössä ja/tai palvelusuhteen ehdoissa tapahtui muutoksia loppuvuoden aikana, ja henkilötövuosissa laskettuna vähennykset olivat 45. Osa

näistä vähennyksistä pystyttiin toteuttamaan jättämällä avoimia tehtäviä täyttämättä sekä ns. luonnollista poistumaa hyödyntäen.

Kiinteistöistä myyntitilistalla ensimmäisiksi nostettiin muun muassa Hakavuoren kirkko, Kivisaaren kesäkotina ja Kellokosken juhlatalo. Kaiken kaikkiaan seurakuntayhtymä on asettanut tavoitteekseen vähentää tilojen ja kiinteistöjen määrää yhteensä 40 000 kerrosneliometriä vuoteen 2030 mennessä.

Talous

Seurakuntayhtymän talous vahvistui vuonna 2022. Tilikauden tulos on 0,5 milj. euroa, joka on käytännössä nollatulot kirjanpidon tuottojen ja kulujen ollessa tasapainossa. Sijoitusten arvomuutoskirjausten eliminoinnin jälkeen tilikauden ylijäämä on 5,6 milj. euroa. Kirkollisverotuotto kasvoi neljättä vuotta peräkkäin. Rahoitusvarallisuus hieman pieneni vuodesta 2021, mutta on korkeammalla tasolla kuin vuosina 2018–2020. Hyvästä maksuvalmiudesta kertova tunnusluku rahavarojen riittävyys päivää on pysytellyt viimeiset neljä vuotta yli 500 päivässä. Vuonna 2022 se oli korkeimmillaan, 552 päivää.

Seurakuntayhtymän veroprosentti on 1,00 %. Viimeisimmässä, vuonna 2021 toimitetussa verotuksessa, seurakuntayhtymän maksuunpannut kirkollisverot olivat 82,6 milj. euroa ja ne kasvoivat 2,3 prosenttia edellisvuodesta. Seurakuntayhtymän saamat kirkollisverotilitykset olivat 83,2 milj. euroa. Summa kasvoi edellisvuodesta 2,0 % 1,6 milj. eurolla. Kirkkohallituksen seurakuntatalouksille jakamaa valtionrahoitusta Helsingin seurakuntayhtymä sai 13,0 milj. euroa. Rahoitusta jaetaan seurakuntatalouksien kesken kuntien asukaslukujen suhteessa. Helsingin kaupungin asukasluvun kasvaessa kasvoi seurakuntayhtymän saama summa noin 0,2 milj. eurolla (+1,7 %).

Talousarvio oli 6,4 milj. euroa alijäämäinen, mutta tilinpäätös toteutui 0,5 miljoonaa euroa ylijäämäisenä. Toimintatuotot ylittivät tuloarvion 1,1 milj. eurolla ja toimintakulut alittivat talousarviomäärärahat 7,4 milj. eurolla. Toimintakate alitti näin ollen talousarvion 8,6 milj. eurolla. Kirkollisverot ylittivät alkuperäisen talousarvion 5,9 milj. eurolla. Rahoitustuottojen ja kulujen nettotuotto ylitti muutetun talousarvion 4,3 milj. eurolla. Vuosikatetta kertyi peräti 11,2 milj. euroa enemmän kuin alkuperäisen talousarvion summa.

Tuloslaskelma, milj. euroa.

<i>milj. euroa</i>	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	18,2	15,7
Toimintakulut	-95,2	-97,8
TOIMINTAKATE	-77,1	-82,1
Kirkollisverotulot	83,2	81,6
Valtionrahoitus	13,0	12,8
Verotuskulut	-1,4	-1,5
Kirkon rahastomaksut	-9,3	-9,3
Rahoitustuotot ja -kulut, nto	5,0	26,8
VUOSIKATE	13,5	28,4
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-9,1
TILIKAUDEN TULOS	-0,1	19,3
Tilikauden ylijäämä	0,5	19,8

Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2022 tilikauden ylijäämä on 0,5 milj. euroa (2021 oli 19,8 milj. ylijäämää). Ilman sijoitusten arvonalennuskirjausten nettomuutosta -5,6 milj. euroa olisi tilikauden ylijäämä ollut 6,1 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot kasvoivat 2,5 milj. euroa (+16 %) edellisvuodesta. Kaikki eri toimintatuotot kasvoivat paitsi IP-kerhotuotot. Eniten kasvoivat pääsylippu- ja käsiohjelmatuotot 0,8 milj. euroa (+454 %), joihin kirjataan muun muassa kirkkojen turistimyynnin tuotot.

Toimintakulut vähenivät 2,5 milj. euroa (-2,6 %) edellisvuodesta. Henkilöstökulut kasvoivat 0,8 milj. euroa (+1,4 %). Palveluiden ostot vähenivät 4,2 milj. euroa (-15,3 %). Selvästi suurin säästö syntyi rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalveluissa, 5,3 milj. euroa (-70,0 %). ICT-palveluiden säästö oli 0,3 milj. euroa. Muiden erilaisten kulujen muutokset suuntaan tai toiseen olivat pääasiassa alle satatuhatta euroa. Aineiden ja tarvikkeiden ostoihin käytettiin 0,9 milj. euroa (+11,1 %) enemmän kuin edellisvuonna. Eniten kasvua oli elintarvikehankinnoissa, 0,4 milj. euroa (+ 55,2 %), sähkössä 0,3 milj. euroa (+17,9 %), poltto- ja voiteluaineissa 0,2 milj. euroa (+ 65,8 %) ja lämmityskuluissa 0,2 milj. euroa (+ 17,9 %).

Toimintakate – toimintatuottojen ja -kulujen eli toiminnan nettokulu – on 77,1 milj. euroa. Määrä on 5,0 milj. euroa vähemmän (-6,1 %) kuin edellisvuonna.

Kirkollisveroja kertyi 83,2 milj. euroa, mikä on 1,6 milj. euroa (+2,0 %) enemmän kuin edellisvuonna. Valtionrahoituksen määrä kasvoi 0,2 milj. euroa ja verotuskulut pienenevät 0,1 milj. euroa. Kirkon rahastomaksut pysyivät entisellään. Kirkollisverojen kasvua tukivat palkankorotukset ja parantunut työllisyystilanne.

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärän erotus oli 5,0 milj. euroa ylijäämäinen. Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuottojen ja kulujen erotus oli 14,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Korkotuottoja saatiin 0,5 milj. euroa ja korkokulut olivat 36 000 euroa. Muiden rahoitustuottojen ja kulujen erotus oli 3,9 milj. euroa alijäämäinen. Arvonmuutoskirjaukset pienensivät vuosikatetta ja tilikauden jäämää 5,6 milj. eurolla. Arvonmuutoskirjaukset eivät ole rahamääräisiä vaan laskennallisia ja perustuvat sijoitusten vuodenvaihteen arvonnoteerauksiin.

Vuosikate oli 13,5 milj. euroa. Ilman arvonmuutoskirjauksia se olisi ollut 19,1 milj. euroa. Poistot olivat uuden poistosuunnitelman mukaisesti 13,6 milj. euroa (+50,0 %). Vuoden 2021 poistot olivat 9,0 milj. euroa. Erilliskirjanpitoina hoidettujen hautainhoito- ja testamenttirahastojen siirrot olivat 2,5 milj. euroa kulua seurakuntayhtymän tilinpäätöksessä.

Tilikauden tulos oli 0,1 milj. euroa alijäämäinen. Poistoeron muutos oli +0,6 milj. euroa. Näiden erotuksena tilikauden ylijäämä oli 0,5 milj. euroa. Ilman sijoitusten arvonmuutoskirjauksia ylijäämä olisi ollut 6,1 milj. euroa.

Esitys tuloksen käsittelystä:

Tilikauden tulos -108 421,90

Poistoeron vähennys 579 896,68

Tilikauden ylijäämä 471 474,78

Tilikauden ylijäämä esitetään siirrettäväksi taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämä -tilille.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander

p. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi tai

talouspäällikkö Pasi Perander

p. 050 479 6380, pasi.perander@evl.fi

Jakelu